

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.02.2022

Pan
Grzegorz Swoboda
Starosta
Powiatu Raciborskiego
Plac Stefana Okrzei 4
47-400 Racibórz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa w części 85/24 – województwo śląskie na zadania zleczone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa oraz środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Raciborzu ¹ , Plac Stefana Okrzei 4 47-400 Racibórz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Swoboda, Starosta Powiatu Raciborskiego ² od 20 listopada 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Karol Pastuszka, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/8/2022 z 11 stycznia 2022 r.

(akta kontroli: str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, rzetelności i gospodarności wykorzystania przez Starostwo środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa w części 85/24 – województwo śląskie na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacji dochodów z tego tytułu.
Zakres kontroli	<p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej⁴; – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa; – realizacja dochodów z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa; – działania windykacyjne wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizy rzetelności wniosków o objęcie dopłatą z FRPA i terminowości ich przekazania do Wojewody Śląskiego⁵; – badania umów o dopłatę zawartych z Wojewodą oraz umów zawartych z operatorem o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego; – kontroli wykorzystania zgodnie z przeznaczeniem środków z Funduszu;

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, Dalej: ustawa o NIK.

⁴ Dalej: Fundusz lub FRPA.

⁵ Dalej: Wojewoda.

- kontroli realizacji innych obowiązków organizatora publicznego transportu zbiorowego, wynikających z umowy o dopłatę zawartej z Wojewodą (w zakresie zapewnienia środków własnych, składania wniosków o dopłatę, prowadzenia ewidencji księgowej, rozliczenia otrzymanych środków);
- analizy efektów uzyskanych w wyniku wykorzystania środków z Funduszu;
- badania nadzoru sprawowanego nad realizacją usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;
- kontroli wykorzystania dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa;
- kontroli prawidłowości kwot i terminowości przekazania Wojewodzie dochodów z tytułu gospodarowania nieruchomościami;
- badania sprawozdań budżetowych pod kątem prawidłowości danych dotyczących dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa oraz danych dotyczących dochodów z tego tytułu;
- szczegółowej kontroli na wybranych próbach: windykacji zaległości, udzielenia ulg w spłacie należności, spisania należności przedawnionych.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że otrzymane dopłaty z Funduszu do ceny usługi w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Zapewniono wniesienie wymaganego wkładu własnego, a niewykorzystane środki terminowo zwrócono na rachunek Wojewody.

Otrzymane środki dotacji celowej na zadania zlecone z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Pobrane dochody z tytułu gospodarowania tymi nieruchomościami przekazano Wojewodzie terminowo i we właściwej kwocie. Podejmowano prawidłowe działania w zakresie dochodzenia zaległości oraz udzielania ulg w spłacie należności.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na tym, że:

1. po zawarciu 16 lutego 2021 r. umowy o dopłatę z Funduszu do ceny usługi w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej⁷ i po 5 sierpnia 2021 r. nie podejmowano działań w celu uruchomienia odpowiednio trzech z czterech i jednej z 15 linii komunikacyjnych objętych umowami o dopłatę z dnia, odpowiednio: 16 lutego 2021 r. i 8 marca 2021 r., ani nie poinformowano Wojewody o rezygnacji z uruchomienia tych linii;
2. nie prowadzono ewidencji księgowej wyodrębnionej dla zadania objętego umową o dopłatę z 16 lutego 2021 r. i dla zadania objętego umową o dopłatę z 8 marca 2021 r., czym naruszono § 3 pkt 5 tych umów;
3. w rocznym rozliczeniu realizacji zadania objętego umową o dopłatę z 8 marca 2021 r. podano niezetelne dane dotyczące wydatków w ramach wkładu własnego, nie podano nazwy operatora obsługującego poszczególne linie oraz przekroczono limit wozokilometrów dla jednej linii komunikacyjnej, w związku z czym wystąpiło pobranie dopłaty w nadmiernej wysokości w kwocie 307,50 zł, a ponadto, nieprawidłowo opisano faktury załączone do rozliczeń zadań objętych umowami o dopłatę z 16 lutego i 8 marca 2021 r.;
4. nie spisano w ewidencji księgowej dwóch zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na łączną kwotę 45,2 tys. zł (1,2% zaległości wykazanych w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r.), pomimo że zaległości te, w myśl art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁸, uległy przedawnieniu z końcem 2009 r. i 2010 r.

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: umowa o dopłatę.

⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm. Dalej: ustawa Kodeks cywilny.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

Opis stanu faktycznego

1.1. Starostwo przekazało Wojewodzie, w terminach określonych w ogłoszeniach o naborach wniosków o objęcie w 2021 r. dopłatą z FRPA, dwa takie wnioski:

- w dniu 24 listopada 2020 r. wniosek o objęcie dopłatą czterech linii komunikacyjnych w łącznej kwocie 1 178,3 tys. zł (w ramach naboru ogłoszonego przez Wojewodę 2 listopada 2020 r.);
- w dniu 15 stycznia 2021 r. wniosek o objęcie dopłatą 15 linii komunikacyjnych w łącznej kwocie 4 468,6 tys. zł (w ramach naboru ogłoszonego przez Wojewodę 29 grudnia 2020 r.).

We wnioskach tych podano wszystkie dane, wymagane w art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej¹⁰ i we wzorze wniosku o objęcie dopłatą, tj.:

- nazwę, numer identyfikacji podatkowej oraz powierzchnię i liczbę mieszkańców obszaru właściwości organizatora publicznego transportu zbiorowego (Powiatu Raciborskiego);
- linie komunikacyjne, na których będą wykonywane przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej, ich długość, liczbę zatrzymań, częstotliwość połączeń, planowaną wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach i planowaną kwotę deficytu;
- wskaźnik realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej zdolności ruchowej, w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb tych osób;
- planowaną łączną kwotę dopłaty, stanowiącą iloczyn liczby wozokilometrów i limitu kwoty dopłaty do jednego wozokilometra (3,00 zł), określonego w art. 30a ust. 1 ustawy o Funduszu.

Dane dotyczące linii komunikacyjnych wynikały z obliczeń dokonanych w Wydziale Komunikacji i Transportu Starostwa w oparciu o obowiązujące rozkłady jazdy na poszczególnych liniach komunikacyjnych.

Stosownie do art. 24 ust. 7 ustawy o Funduszu, do wniosków o objęcie dopłatą załączono wymagane we wzorze wniosku dokumenty, tj. kalkulacje ceny usługi (deficytu) i schematy poszczególnych linii komunikacyjnych.

Pismami z dnia 30 listopada 2020 r. i 19 stycznia 2021 r. Dyrektor Wydziału Rozwoju i Współpracy Terytorialnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego¹¹ (z upoważnienia Wojewody) zwróciła się do Starosty o skorygowanie wniosków o objęcie dopłatą (w terminie odpowiednio 2 grudnia 2020 r. i 25 stycznia 2021 r.) w zakresie: liczby mieszkańców i powierzchni obszaru właściwości organizatora, nazw linii komunikacyjnych oraz wymaganych podpisów, jak również o przekazanie

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dz.U. z 2021 r. poz. 717, ze zm. Dalej: ustawa o Funduszu.

¹¹ Dalej: ŚUW.

wypełnionego zestawienia dotyczącego przebiegu linii komunikacyjnych i kopii porozumień zawartych z powiatami, na terenie których będą przebiegały te linie.

Starostwo terminowo przekazało Wojewodzie korekty wniosków o objęcie dopłatą, wraz z wymaganymi dokumentami. Wnioski te zostały rozpatrzone pozytywnie, o czym pismami z dnia 9 grudnia 2020 r. oraz 2 lutego 2021 r. Dyrektor Wydziału Rozwoju i Współpracy Terytorialnej ŚUW poinformowała Starostwo.

(akta kontroli str. 19-46, 50-91)

1.2. W związku z pozytywnym rozpatrzeniem wniosków o objęcie dopłatą, w dniach 16 lutego i 8 marca 2021 r. Powiat Raciborski zawarł z Wojewodą umowy o dopłatę do przewozów wykonywanych na 19 liniach komunikacyjnych objętych wnioskami i w kwotach określonych w tych wnioskach.

Umowy zawierały m.in. elementy określone w art. 27 ust. 2 ustawy o Funduszu (linie komunikacyjne, na których będą wykonywane przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej oraz ich długość, częstotliwość połączeń i wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach; maksymalną kwotę dopłaty w wysokości nie większej niż zawarta we wniosku o objęcie dopłatą; termin i sposób/zasady składania wniosku o dopłatę - w tym jego wzór - oraz przekazywania, rozliczenia i zwrotu dopłaty). W umowach tych zawarto również zobowiązanie organizatora do wniesienia na realizację zadania środków własnych w kwocie nie mniejszej niż odpowiednio 153,2 tys. zł i 521,3 tys. zł (co najmniej 10% ceny usługi).

(akta kontroli str. 197-206, 242-258)

1.3. Powiat Raciborski zawarł z jednym operatorem (spółka z o.o., w której większość udziałów posiadał Powiat Raciborski) dwie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego:

- w dniu 1 września 2020 r. (na obsługę jednej z czterech linii komunikacyjnych, objętych umową o dopłatę z dnia 16 lutego 2021 r.) na okres od 1 września do 31 grudnia 2020 r., a aneksem z 23 grudnia 2020 r. przedłużono ten okres do 31 sierpnia 2021 r.;
- w dniu 25 lutego 2021 r. (na obsługę 14 z 15 linii komunikacyjnych, objętych umową o dopłatę z dnia 8 marca 2021 r.) na okres od 1 marca 2021 r. do 31 sierpnia 2024 r., a aneksem z 21 lipca 2021 r., obowiązującym od 1 września 2021 r., dodano obsługę linii komunikacyjnej, objętej dotąd ww. umową z 1 września 2020 r.

Powyższe umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego spełniały wymogi określone w art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym¹².

Warunek uzyskania dopłaty, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o Funduszu (zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego), spełniono zatem w odniesieniu do 15 z 19 linii ujętych w umowach o dopłatę. Nie zawarto umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego dla pozostałych czterech linii komunikacyjnych, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 113-192)

¹² Dz.U. z 2021 r. poz. 1371, ze zm. Dalej: ustawa o publicznym transporcie zbiorowym.

1.4. W terminach określonych w § 2 ust. 1 umów o dopłatę Starostwo przekazało Wojewodzie osiem kwartalnych wniosków o dopłatę na łączną kwotę 3 000,8 tys. zł, z tego cztery na łączną kwotę 387,8 tys. zł dotyczyły umowy z 16 lutego 2021 r. i cztery na łączną kwotę 2 613,0 tys. zł dotyczyły umowy z 8 marca 2021 r.

Wnioski sporządzono zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do umów o dopłatę. Stosownie do § 2 ust. 2 i 3 umów o dopłatę, do wniosków o dopłatę załączono wykazy linii komunikacyjnych objętych tymi wnioskami (podając nazwę operatora, wielkość pracy eksploatacyjnej na liniach oraz kwotę deficytu), jak również kopie umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zawartych z operatorem obsługującym te linie.

Wnioski o płatność dotyczyły wyłącznie tych linii komunikacyjnych, odnośnie których Powiat Raciborski spełnił warunek określony w art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o Funduszu (zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego).

Starostwo skorygowało wnioski o dopłatę za II kwartał 2021 r. w zakresie i terminie wskazanym przez Wojewodę (korekty dotyczyły usunięcia rozbieżności w kwocie deficytu podanej we wnioskach i w załącznikach do tych wniosków, rozbieżności te nie miały wpływu na prawidłowość obliczenia wnioskowanej kwoty dopłaty).

Środki z FRPA wpływały na rachunek Powiatu Raciborskiego, określony w załączniku nr 4 do umów o dopłatę, we wnioskowanych kwotach, w terminie określonym w § 4 ust. 2 tych umów (do końca miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku o dopłatę).

(akta kontroli str. 207-20-, 212-219, 227-270, 234-237, 259-262, 266-271, 278-280, 283-285, 302-315)

1.5. Ze środków otrzymanych z FRPA w kwocie 3 000,8 tys. zł (387,8 tys. zł na podstawie umowy o dopłatę z 16 lutego 2021 r. i 2 613,0 tys. zł na podstawie umowy o dopłatę z 8 marca 2021 r.), wykorzystano 2 479,8 tys. zł, tj. 82,6% (odpowiednio 387,6 tys. zł, tj. 99,9% i 2 092,2 tys. zł, tj. 80,0%). Otrzymane środki wydatkowano, zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w § 1 ust. 1 i 2 umów o dopłatę, na dofinansowanie zadań polegających na wykonywaniu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na określonych liniach komunikacyjnych. Wniesiono przy tym wkład własny w kwocie 1 252,6 tys. zł (odpowiednio 207,4 tys. zł i 1 045,2 tys. zł), wypełniając zobowiązanie określone w § 1 ust. 6 i 7 umów o dopłatę oraz art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu. Niewykorzystane środki z FRPA w kwocie 521,0 tys. zł (odpowiednio 0,2 tys. zł i 520,8 tys. zł) zwrócono na rachunek Wojewody w dniach 23 grudnia 2021 r. i 25 stycznia 2022 r., dochowując terminu określonego w § 5 ust. 7 umów o dopłatę (25 stycznia 2022 r.). Nie wystąpiły zwroty z innych tytułów.

Wykorzystanie środków z FRPA w kwocie niższej od otrzymanej w ramach umowy z 8 marca 2021 r. było spowodowane sytuacją pandemiczną, w związku z którą wprowadzono naukę w trybie zdalnym, co skutkowało zmniejszeniem liczby połączeń komunikacyjnych.

(akta kontroli str. 302-321, 460-467, 618-620, 766-951)

1.6. Stosownie do art. 15 ustawy o Funduszu, w Starostwie prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych dopłat z FRPA oraz wydatków objętych dopłatą. Ewidencja ta nie została jednak wyodrębniona dla poszczególnych umów o objęcie dopłatą, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 7,201, 245, 316-321)

1.7. W dniu 8 lutego 2022 r., tj. w terminie określonym w § 6 ust. 2 umów o dopłatę (do 30 dni od dnia, w którym dokonana została ostatnia płatność) przekazano Wojewodzie rozliczenia dopłaty i wkładu własnego za 2021 r. Rozliczenia sporządzono według wzorów ustalonych w załącznikach nr 3, 3a i 3b umów o dopłatę, załączając dokumenty określone w § 6 ust. 3 (kopie faktur i przelewów bankowych), jednak dane objęte tymi rozliczeniami nie były w pełni rzetelne, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 460-617)

1.8. W wyniku wykorzystania środków z FRPA zwiększyła się dostępność połączeń autobusowych (długość linii komunikacyjnych wzrosła o 57 km, liczba nowych przystanków – o 92, liczba zatrzymań autobusów na przystankach – o 523).

(akta kontroli str. 954)

1.9. Obowiązki organizatora, określone w art. 43 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym (sprawowanie kontroli realizacji przez operatora i przewoźnika usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz przestrzegania przez nich zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 46 ww. ustawy), wykonywano poprzez miesięczną weryfikację wniosków operatora o wypłatę rekompensaty (w związku z uprawnieniami pasażerów do przejazdów ulgowych) w oparciu o dostępny dla organizatora system finansowo-księgowy operatora oraz okresowe kontrole w siedzibie operatora.

(akta kontroli str. 7, 297)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Po zawarciu w dniu 16 lutego 2021 r. umowy o dopłatę do czterech linii komunikacyjnych, w Starostwie ani nie podejmowano działań w celu uruchomienia trzech z tych linii, przebiegających częściowo na terenie powiatu raciborskiego i częściowo na terenie powiatu głubczyckiego¹³, podczas gdy w § 3 pkt 1 ww. umowy, organizator zobowiązał się do przygotowania i realizacji zadania zgodnie z ustawą o Funduszu, ani nie poinformowano Wojewody o rezygnacji z realizacji zadania w powyższym zakresie, podczas gdy w § 3 pkt 7 ww. umowy organizator zobowiązał się do informowania Wojewody o okolicznościach związanych z realizacją zadania, w szczególności mających wpływ na zgodność realizowanego zadania z opisem przedstawionym we wniosku o objęcie dopłatą.

Podobnie, po otrzymaniu w dniu 5 sierpnia 2021 r. odmownej odpowiedzi w sprawie współpracy i współfinansowania przez Gminę Lyski objętej umową o dopłatę z 8 marca 2021 r. linii komunikacyjnej, przebiegającej na terenie powiatów raciborskiego, rybnickiego (Gminy Lyski) i wodzisławskiego¹⁴ (co skutkowało rozwiązaniem z dniem 31 sierpnia 2021 r. porozumienia w sprawie organizacji publicznego transportu zbiorowego pomiędzy ww. powiatami), w Starostwie nie

¹³ Wcześniej podjęte działania, w celu uruchomienia trzech linii komunikacyjnych (przebiegających częściowo na terenie powiatu raciborskiego i częściowo na terenie powiatu głubczyckiego), okazały się nieskuteczne. Pismem z dnia 29 grudnia 2020 r. Starosta Głubczycki poinformował, iż decyzję o powierzeniu Powiatowi Raciborskiemu zadań z zakresu publicznego transportu zbiorowego na terenie powiatu głubczyckiego podejmie po spotkaniu przedstawicieli przewoźników wykonujących przewozy autobusowe na terenie ww. powiatów. Spotkanie to odbyło się w dniu 20 stycznia 2021 r., nie wypracowano jednak modelu funkcjonowania linii komunikacyjnych, w związku z czym nie doszło do zawarcia porozumienia między powiatami.

¹⁴ Wcześniej, Gmina Lyski odmówiła udzielenia dofinansowania ww. linii komunikacyjnej w piśmie z dnia 3 grudnia 2020 r.

podejmowano działań w celu uruchomienia ww. linii, ani nie poinformowano Wojewody o rezygnacji z tego przedsięwzięcia, podczas gdy w § 3 pkt 7 ww. umowy, organizator zobowiązał się do informowania Wojewody o okolicznościach związanych z realizacją zadania, w szczególności mających wpływ na zgodność realizowanego zadania z opisem przedstawionym we wniosku o objęcie dopłatą.

W związku z powyższym środki z FRPA w kwocie 1 010,0 tys. zł¹⁵ pozostawały w 2021 r. zaangażowane na dopłaty do nieuruchomionych linii komunikacyjnych. Nie zostały wykorzystane przez Powiat Raciborski, ani nie weszły do puli środków niezaangażowanych w poszczególnych województwach na dzień 31 sierpnia 2021 r. (do podziału na województwa przez dysponenta Funduszu na zasadach określonych w art. 28 ust. 5 ustawy o Funduszu).

W sprawie nieuruchomienia trzech linii komunikacyjnych objętych umową o dopłatę z 16 lutego 2021 r., Starosta wyjaśnił m.in.: *„Brak wypracowanego modelu nie przesądzał o możliwości zawarcia porozumienia w późniejszym czasie (...). Ze względu na brak woli współpracy Powiatu Głubczyckiego w organizacji linii komunikacyjnych do Kietrza i Baborowa do zawarcia porozumienia jednak nie doszło. Ostatecznie Wojewoda poinformowany został o tym fakcie w korespondencji elektronicznej w dniu 8 lipca 2021 r. (...). Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 maja 2019 roku o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych (...) na dzień 31 sierpnia danego roku wojewoda dokonuje analizy zaangażowania środków przewidzianych na dofinansowanie realizacji zadań własnych organizatorów dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w województwie w ramach zawartych umów o dopłaty. Do tego czasu tut. organ powiadomił Wojewodę o braku zawartego porozumienia co jednoznacznie skutkowało tym, że Powiat Raciborski nie będzie korzystał ze środków przeznaczonych na dopłatę dla 3 linii komunikacyjnych w 2021 r.”*

W sprawie nieuruchomienia linii komunikacyjnej objętej umową o dopłatę z 8 marca 2021 r., Starosta wyjaśnił m.in.: *„Wojewoda poinformowany został o braku zgody Gminy Lyski na współfinansowanie linii odpowiednio wcześniej w korespondencji elektronicznej w dniu 8 lipca 2021 r.”*

Starosta wyjaśnił również, że nigdy nie występowało o wypłatę środków z FRPA na nieuruchomione linie komunikacyjne, a ich zabezpieczenie w umowie o dopłatę nie skutkowało brakiem środków dla innych organizatorów publicznego transportu zbiorowego, gdyż środki z FRPA przeznaczone dla województwa śląskiego nie zostały w pełni wykorzystane w ramach czterech naborów.

Zdaniem NIK, w Starostwie winny być podejmowane działania w celu uruchomienia wszystkich linii komunikacyjnych objętych umowami o dopłatę, a w razie wystąpienia okoliczności uniemożliwiających uruchomienie niektórych z tych linii, informacja o rezygnacji z realizacji części zadań winna być przekazana Wojewodzie. Wprawdzie, na żądanie pracownika Wydziału Rozwoju i Współpracy Terytorialnej ŚUW dotyczące udzielenia informacji na jakim etapie jest proces podpisywania umowy z operatorem, 8 lipca 2021 r. podano następujące informacje:

- odnośnie każdej z trzech nieuruchomionych linii komunikacyjnych (objętych umową o dopłatę z 16 lutego 2021 r.) – *„brak porozumienia z Powiatem Głubczyckim”;*

¹⁵ Z tego kwota 753,9 tys. zł dotyczyła trzech nieuruchomionych linii komunikacyjnych objętych umową o dopłatę z 16 lutego 2021 r., a 256,1 tys. zł – jednej nieuruchomionej linii komunikacyjnej objętej umową o dopłatę z 8 marca 2021 r.

- odnośnie nieuruchomionej linii komunikacyjnej (objętej umową o dopłatę z 8 marca 2021 r.) – „brak zgody Gminy Lyski na współfinansowanie linii w 2021 r.”;

nie wskazano jednakże czy oznacza to rezygnację z uruchomienia tych linii, a po udzieleniu powyższej informacji prowadzono jeszcze korespondencję z przedstawicielem Gminy Lyski w sprawie współfinansowania nieuruchomionej linii (odpowieź odmiowna wpłynęła do Starostwa 5 sierpnia 2021 r.).

(akta kontroli str. 92-109, 242-258, 434-435, 438-439, 447-459, 1101-1103)

2. W Starostwie nie prowadzono ewidencji księgowej wydatków wyodrębnionej dla zadania objętego umową o dopłatę z 16 lutego 2021 r. i dla zadania objętego umową o dopłatę z 8 marca 2021 r., w sytuacji gdy w § 3 pkt 3 każdej z ww. umów organizator zobowiązał się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków Funduszu oraz wydatków dokonywanych z tych środków, a w § 3 pkt 5 każdej z ww. umów – do dokumentowania realizacji zadania: technicznej i finansowej, w sposób przejrzysty, umożliwiający sprawną kontrolę przebiegu realizacji zadania oraz wydatkowania środków Funduszu i własnych.

(akta kontroli str. 200-201, 244-245, 316-321, 711)

Skarbnik Powiatu wyjaśnił, że zapisy umowy o dopłatę zostały zinterpretowane w ten sposób, że odrębność ma dotyczyć ogółu środków pozyskanych z FRPA.

(akta kontroli str. 965)

NIK zauważa, że prowadzenie ewidencji księgowej bez wyodrębniania jej dla zadania objętego umową o dopłatę z 16 lutego 2021 r. i dla zadania objętego umową o dopłatę z 8 marca 2021 r., nie zapewniało dokumentowania realizacji finansowej danego zadania w sposób przejrzysty, umożliwiający sprawną kontrolę wydatkowania środków.

3. W rocznych rozliczeniach realizacji zadań:

- przekroczono limit wozokilometrów dla jednej z 14 linii komunikacyjnych (określonego we wniosku o objęcie dopłatą, stanowiącym załącznik do umowy o dopłatę z 8 marca 2021 r.) o 102,50 km, co skutkowało pobraniem dopłaty w nadmiernej wysokości w kwocie 307,50 zł;
- ujęto cztery faktury, odnośnie których brakowało podstaw do ujęcia w rozliczeniu wydatków w ramach wkładu własnego, gdyż w fakturach tych podano wielkość pracy eksploatacyjnej 0,00 wozokilometrów (dotyczy rozliczenia zadania objętego umową z 8 marca 2021 r.);
- nie podano nazwy operatora obsługującego poszczególne linie, pomimo że nazwa ta była wymagana we wzorze stanowiącym załącznik nr 3 do umów o dopłatę (dotyczy rozliczenia zadania objętego umową z 8 marca 2021 r.);
- nie zawarto na załączonych fakturach potwierdzenia zamieszczonych w nich danych datą i podpisem organizatora z pieczęcią imienną, czym naruszono § 6 ust. 5 umowy o dopłatę, a ponadto, sześć załączonych faktur było nieprawidłowo opisanych w zakresie numeru pozycji z zestawienia faktur (dotyczy rozliczeń zadań objętych umowami z 16 lutego i 8 marca 2021 r.).

Pismem z dnia 18 marca 2022 r. przekazano Wojewodzie korekty rozliczeń w powyższym zakresie.

(akta kontroli str. 460-617, 1140-1154)

Pracownicy Starostwa terminowo przekazali do Wojewody wniosek o objęcie dopłatą i kwartalne wnioski o dopłatę, podając wymagane informacje. Otrzymane dopłaty z Funduszu zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Zapewniono wniesienie wymaganego wkładu własnego. Niewykorzystane środki terminowo zwrócono na rachunek Wojewody. Po zawarciu umowy o dopłatę z 16 lutego 2021 r. nie podejmowano jednak działań w celu uruchomienia trzech z czterech linii komunikacyjnych objętych tą umową, a po 5 sierpnia 2021 r. – jednej z 15 linii objętych umową o dopłatę z 8 marca 2021 r., jak również nie poinformowano Wojewody o rezygnacji z uruchomienia tych linii. Prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych dopłat z FRPA oraz wydatków objętych dopłatą, jednakże bez wyodrębnienia jej dla zadania objętego umową o dopłatę z 16 lutego 2021 r. i dla zadania objętego umową o dopłatę z 8 marca 2021 r., co nie zapewniało dokumentowania realizacji finansowej danego zadania w sposób przejrzysty, umożliwiający sprawną kontrolę wydatkowania środków. W rocznym rozliczeniu realizacji zadania objętego umową o dopłatę z 8 marca 2021 r. podano niezetelne dane dotyczące wydatków w ramach wkładu własnego, nie podano nazwy operatora obsługującego poszczególne linie oraz przekroczono limit wozokilometrów dla jednej linii komunikacyjnej, w związku z czym wystąpiło pobranie dopłaty w nadmiernej wysokości w kwocie 307,50 zł. Ponadto, nieprawidłowo opisano faktury załączone do rozliczeń zadań objętych umowami o dopłatę z 16 lutego i 8 marca 2021 r.

OBSZAR

2. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacja dochodów z tego tytułu

2.1 Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

Opis stanu faktycznego

2.1.1. W 2021 r. Powiat Raciborski otrzymał dotację celową na zadania zlecone z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa¹⁶ w kwocie 326,9 tys. zł (92,4% w stosunku do roku poprzedniego), z czego wykorzystano 312,9 tys. zł, tj. 95,7%.

Z wyjaśnień Kierownika Referatu Gospodarki Nieruchomościami wynikało, że nie wykorzystano środków dotacji w kwocie 14,0 tys. zł, gdyż potrzeby okazały się mniejsze niż planowano, przy czym koszt realizacji zadań był w czasie planowania trudny do określenia (zależał od różnych czynników, takich jak np. liczba wniosków o wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego, koszty pozyskania dokumentacji geodezyjnej zależne od liczby prowadzonych postępowań).

(akta kontroli str. 326-336, 701-710, 966-991)

2.1.2. Powiat Raciborski otrzymał środki dotacji z budżetu państwa w wysokości i w terminach zapewniających realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP. Środki dotacji wykorzystano na:

- zadania związane z zarządzaniem i gospodarowaniem mieniem SP w kwocie 103,3 tys. zł;

¹⁶ Dalej: „SP”

- zaspokojenie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez SP w kwocie 5,6 tys. zł;
- wynagrodzenia i pochodne pracowników realizujących zadania z zakresu gospodarowania nieruchomościami w kwocie 204,0 tys. zł;

Starosta nie występował do Wojewody z wnioskiem o zwiększenie środków dotacji, natomiast wystąpił z wnioskiem o dokonanie zmiany planu dotacji w układzie zadaniowym (przesunięcia między działaniami kwoty 8,0 tys. zł), w związku z koniecznością usunięcia drzew rosnących na działkach, stanowiących własność SP, których stan mógł zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu mienia i ludzi. Decyzją z 12 listopada 2021 Wojewoda dokonał wnioskowanej zmiany. Nie spowodowało to niewykonania lub ograniczenia zakresu realizowanych zadań.

(akta kontroli str. 331-353, 424-431, 966-991)

2.1.3. Kwoty dotacji wykazane w rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* w sprawozdaniach Rb-27S za marzec, czerwiec, wrzesień i grudzień 2021 r. oraz Rb-50 za IV kwartał 2021 r. były równe rzeczywistym wpływom pomniejszonym o zwroty dotacji. Kwoty te wynikały z zapisów ewidencji księgowej.

W rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* kwoty dotyczące wykonania dotacji celowych i wydatków na realizację zadań zleconych, wykazane w sprawozdaniach Rb-50 za IV kwartał 2021 r. i Rb-28S za 2021 r. wynikały z zapisów ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 338-423, 966-991)

2.1.4. Nie wystąpiły przesłanki do dochodzenia świadczenia w postępowaniu sądowym na podstawie art. 49 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁷ (w związku z powyższym nie wnoszono o wszczęcie takiego postępowania).

(akta kontroli str. 291-292, 354-397, 408-423)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2 Dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

Opis stanu
faktycznego

2.2.1. W 2021 r. dochody pobrane przez Powiat Raciborski z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP wyniosły 3 758,7 tys. zł i były wyższe o 48,9% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największe dochody stanowiły: wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (2 659,0 tys. zł, tj. 70,7%) i wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (718,6 tys. zł, tj. 19,1%).

Dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP, przekazane Wojewodzie, wyniosły 2 837,8 tys. zł i były wyższe o 63,9% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największe dochody przekazane stanowiły: wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (1 994,3 tys. zł, tj. 70,3%) i wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości (539,0 tys. zł, tj. 19,0%).

Na koniec 2021 r. należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP

¹⁷ Dz.U. z 2021 r. poz. 1672, ze zm. Dalej: ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

pozostałe do zapłaty wyniosły 3 820,8 tys. zł. Największe należności pozostałe do zapłaty stanowiły należności z tytułu: odsetek (1 614,3 tys. zł, tj. 42,3%), opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (1 512,3 tys. zł, tj. 39,6%), wpływów z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (369,3 tys. zł, tj. 9,7%).

Na koniec 2021 r. zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP wyniosły 3 817,6 tys. zł i były niższe o 3,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największe zaległości stanowiły zaległości z tytułu: odsetek (1 614,3 tys. zł, tj. 42,3%), opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości (1 512,3 tys. zł, tj. 39,6%), wpływów z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (366,1 tys. zł, tj. 9,6%).

(akta kontroli str. 626-632, 1133-1137)

2.2.2. Sprawozdanie budżetowe Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r. zostało sporządzone zgodnie z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych.

(akta kontroli str. 629-637)

2.2.3. Z uzyskanych dochodów w kwocie 3 758,7 tys. zł potrącono na rzecz Powiatu Raciborskiego 920,9 tys. zł, z tego:

- z kwoty 3 664,6 tys. zł potrącono 25,0%, tj. 916,2 tys. zł, zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁸;
- z kwoty 94,1 tys. zł potrącono 5,0%, tj. 4,7 tys. zł, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Pobrane dochody, pomniejszone o kwoty należne Powiatowi Raciborskiemu, przekazano Wojewodzie w terminach określonych w art. 255 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁹.

(akta kontroli str. 629-648, 699-700, 1106-1109)

2.2.4. W Starostwie odbywała się systematyczna kontrola terminowości zapłaty należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP. Na koniec każdego miesiąca naliczano i ewidencjonowano odsetki od nieterminowych płatności, zgodnie z wymogiem określonym w art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

(akta kontroli str. 624-625, 638-698)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3 Działania windykacyjne wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

Opis stanu
faktycznego

2.3.1. W wyniku podejmowanych działań windykacyjnych i egzekucyjnych Starostwo uzyskało w 2021 r. wpłaty zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP w kwocie 1 143,4 tys. zł (co stanowiło 29,0% zaległości na koniec 2020 r. i 30,0% zaległości na koniec 2021 r.²⁰), w tym 41,8 tys. zł – w wyniku egzekucji komorniczej.

(akta kontroli str. 625-627)

¹⁸ Dz.U. z 2021 r. poz. 1899. Dalej: ustawa o gospodarce nieruchomościami.

¹⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm. Dalej: ustawa o finansach publicznych.

²⁰ W całości objętych działaniami windykacyjnymi / egzekucyjnymi.

2.3.2. W wyniku badania zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP w łącznej kwocie 1 211,3 tys. zł²¹ (31,7% wszystkich zaległości na dzień 31 grudnia 2021 r.) ustalono, że rzetelnie prowadzono działania w celu ich dochodzenia. Zgodnie z obowiązującym w Starostwie zarządzeniem w sprawie windykacji należności pieniężnych²², komórki merytoryczne niezwłocznie przekazywały Wydziałowi Finansowemu dokumenty stanowiące podstawę roszczenia, a następnie, w terminach wynikających z § 4 ust. 2 ww. zarządzenia, Wydział Finansowy skierował do dłużników pisemne wezwanie do zapłaty / upomnienie. W przypadku braku uregulowania należności w terminach określonych w wezwaniu / upomnieniu, Wydział Finansowy przekazywał sprawę do obsługi prawnej, która występowała do sądu z powództwem cywilnym lub wystawiał tytuł wykonawczy, który był przekazywany właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego. W przypadku uzyskania prawomocnego nakazu zapłaty Wydział Finansowy kierował wnioski do o wszczęcie egzekucji do komornika. W razie bezskutecznej egzekucji podejmowano czynności, które przerywały bieg przedawnienia zaległości.

(akta kontroli str. 713-745)

2.3.3. W 2021 r. nie wystąpiły przypadki zawarcia przez Powiat Raciborski ugód, o których mowa w art. 54a ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w sprawie spornych należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP, jak również występowania do Wojewody o wyrażenie zgody na takie działania.

(akta kontroli str. 992-994)

2.3.4. W 2021 r. udzielono następujących ulg w spłacie należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP:

- a. w dwóch przypadkach odroczone spłatę należności (opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego) w łącznej kwocie 30,8 tys. zł, na podstawie art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- b. w jednym przypadku rozłożono na raty należność z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości SP oraz odsetek w łącznej kwocie 379,9 tys. zł, na podstawie art. 12a ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- c. w dziewięciu przypadkach obniżono należności (opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego) o łączną kwotę 97,9 tys. zł, na podstawie art. 15jca ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²³;
- d. w 12 przypadkach udzielono bonifikat w łącznej kwocie 9,5 tys. zł od opłaty przekształceniowej użytkowania wieczystego, na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów²⁴.

(akta kontroli str. 992-1004, 1130-1132)

²¹ Dobrano celowo zaległości z tytułu: bezumownego korzystania z nieruchomości SP (jedna), rocznej opłaty za użytkowanie wieczyste (trzy), przekształcenia użytkowania wieczystego we własność (jedna).

²² Zarządzenia Starosty Raciborskiego nr 108/2014 z dnia 1 września 2014 r. i nr 81/2020 z dnia 4 września 2020 r. w sprawie windykacji należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym oraz publicznoprawnym Powiatu Raciborskiego i Skarbu Państwa.

²³ Dz.U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm. Dalej: ustawa o COVID-19.

²⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 2040, ze zm.

Badanie sześciu postępowań²⁵, w wyniku których udzielono ulg w łącznej kwocie 482,8 tys. zł (93,2% wartości ww. ulg) wykazało, że:

- rzetelnie ustalono stan faktyczny, a udzielenie ulg było uzasadnione;
- wystąpiły przesłanki do udzielenia ulg określone w art. 57 pkt 2 ustawy o finansach publicznych (w przypadkach rozłożenia należności na raty i odroczenia spłaty należności) oraz art. 15jca ust. 1 i art. 15jc ust. 1 ustawy o COVID-19 (w przypadkach obniżenia należności);
- w jednym przypadku (rozłożenie należności na raty) zwrócono się do Wojewody o wyrażenie zgody na rozłożenie na raty należności głównej (Wojewoda wyraził zgodę) i umorzenie odsetek (Wojewoda nie wyraził zgody); w jednym przypadku (odroczenie spłaty należności) nie podejmowano takich działań, w związku ze zwolnieniem z obowiązku uzyskania zgody Wojewody, określonym w art. 15zzze ust. 1 ustawy o COVID-19; a w pozostałych czterech przypadkach (obniżenie należności) zgoda taka nie była wymagana.

(akta kontroli str. 992-1004, 1130-1132)

2.3.5. W 2021 r. w Starostwie nie dokonywano w ewidencji księgowej spisania należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP. Odpisem aktualizującym na dzień 31 grudnia 2021 r. objęto należności w łącznej kwocie 1 425,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 965, 1106, 1111-1113, 1115-1121)

W wyniku badania najstarszych zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP sześciu dłużników w łącznej kwocie 218,5 tys. zł (5,7% wszystkich zaległości na dzień 31 grudnia 2021 r.) ustalono, że zaległości pięciu dłużników w łącznej kwocie 173,3 tys. zł nie przedawniły się, a zaległości jednego dłużnika w łącznej kwocie 45,2 tys. zł były już w 2021 r. przedawnione, co opisano poniżej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1111-1112, 1114-1115, 1124-1129)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nie spisano w ewidencji księgowej zaległości (opłat z tytułu użytkowania wieczystego za 2006 r. i 2007 r.) na łączną kwotę 17,9 tys. wraz z odsetkami w kwocie 27,3 tys. zł (łącznie 45,2 tys. zł, co stanowiło 20,7% wartości badanej próby zaległości), pomimo że zaległości te, w myśl art. 118 ustawy Kodeks cywilny, przedawniły się z końcem odpowiednio 2009 r. i 2010 r., a następnie, 10 listopada 2014 r. do Starostwa wpłynął wyrok Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 29 października 2014 r.²⁶, z którego wynikało, że dłużnik wniósł skuteczny sprzeciw od wydanego przez ww. sąd nakazu zapłaty (podniósł zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia). Niespisanie ww. zaległości w ewidencji księgowej skutkowało ich prezentowaniem w kwartalnych sprawozdaniach budżetowych Rb-27ZZ (1,2% zaległości wykazanych w tym sprawozdaniu za IV kwartał 2021 r.).

(akta kontroli str. 630-632, 1114-1115, 1124-1129)

Z wyjaśnień Skarbnika Powiatu Raciborskiego wynikało, że dopiero weryfikacja dokumentacji (przeprowadzona w związku ze zgłoszeniem wierzytelności na podstawie informacji uzyskanej od syndyka masy upadłościowej z dnia 15 marca

²⁵ Dobrano celowo postępowania o udzielenie ulg, o których mowa powyżej w pkt a (jedno), pkt b (jedno) i pkt c (cztery).

²⁶ Sygn. akt I C 813/14.

2021 r.) wykazała, iż zaległość była przedawniona, a wcześniej przeoczono ten fakt.

(akta kontroli str. 1111-1112, 1114)

OCENA CZĄSTKOWA

Otrzymane środki dotacji celowej na zadania zlecone z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Pobrane dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP przekazano Wojewodzie terminowo i w prawidłowej kwocie. W wyniku badania działań podejmowanych w zakresie dochodzenia zaległości oraz udzielania ulg w spłacie należności, nie stwierdzono nieprawidłowości. Ustalono jednak, że nie spisano w ewidencji księgowej zaległości na łączną kwotę 45,2 tys. zł (1,2% zaległości wykazanych w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r.), pomimo że zaległości te przedawniły się.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

1. W razie zawarcia z Wojewodą umowy o dopłatę z FRPA, w Starostwie winny być podejmowane działania w celu uruchomienia wszystkich linii komunikacyjnych objętych tą umową, a w razie wystąpienia okoliczności uniemożliwiających uruchomienie niektórych z tych linii, do Wojewody winna być przekazana informacja o rezygnacji z realizacji części zadania, w celu aneksowania ww. umowy i zmniejszenia zaangażowania środków Funduszu, a tym samym umożliwienia wykorzystania ich na dopłaty dla innych organizatorów publicznego transportu zbiorowego.

2. W razie zawarcia z Wojewodą więcej niż jednej umowy o dopłatę z FRPA, ewidencja księgowa wydatków objętych dopłatą winna być wyodrębniona dla każdego zadania objętego daną umową, w celu zapewnienia dokumentowania realizacji finansowej danego zadania w sposób przejrzysty, umożliwiający sprawną kontrolę wydatkowania środków.

Wnioski

1. Dokonanie zwrotu dopłaty pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 307,50 zł wraz z odsetkami naliczonymi zgodnie z § 5 ust. 6 pkt 2 umowy o dopłatę z 8 marca 2021 r.

2. Spisanie w ewidencji księgowej przedawnionych zaległości na łączną kwotę 45,2 tys. zł oraz odpowiednie skorygowanie sprawozdania Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

²⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 25 marca 2022 r.

Kontroler prowadzący

Monika Kopczyk
Doradca ekonomiczny

Elektronicznie
podpisany przez
Monika Anna
Kopczyk
Data:
2022.03.25
13:08:45 +01'00'

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Elektronicznie
podpisany
przez Piotr
Otto Miklis
Data:
2022.03.25
13:15:51
+01'00'

